

Dosarul nr.3ra-812/23
2-20141026-01-3ra-08082023

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: L. Holevițaia)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎN C H E I E R E

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corolevschi Dumitru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 10 noiembrie 2020, Corolevschi Dumitru a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că, la 19 octombrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin răspunsul nr.C-2154/20, recepționat la 30 octombrie 2020, a fost informat că au fost soluționate cererile prelabile nr.C-2154/20 din 25 septembrie 2020 și nr.C-2303 din 15 octombrie 2020, referitor la recalcularea și achitarea pensiei în cuantum de 80% din salariul de funcție al judecătorului în conformitate cu salariul mediu pe economie, începând cu 01 aprilie 2015 și pe viitor, ținându-se cont de modificările legislației în cazul majorării generale a salariului de funcție a judecătorului și în rezultatul examinării acestora s-a decis respingerea lor ca fiind neîntemeiate.

Drept temei de refuz s-a invocat faptul că, potrivit art.III din Legea nr.60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Pensiile stabilite până la intrarea în vigoare a Legii nr.60/2014, judecătorilor, care activează în

continuare în funcție de judecător, nu se recalculează în temeiul art.32 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995. I s-a explicat că având în vedere că continue să activeze în funcția de judecător, temei de ai recalcula pensia pentru vechime în muncă ca judecător în dependență de salariu de funcție al judecătorului, nu este.

Reclamantul consideră ca fiind neîntemeiat refuzul CNAS, expus în răspunsul nr. C-2154/20 din 19 octombrie 2020, de ai calcula și achita diferența de pensie pentru perioada 01 aprilie 2015 – 14 octombrie 2020, formată din mărimea pensiei calculată din salariul lunar al judecătorului în exercițiu și pensia achitată efectiv, cu recalcularea și achitarea pensiei, începând cu 14 octombrie 2020 și pe viitor, în corespundere cu prevederile art.32 alin.(1) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului în exercițiu, și care urmează a fi anulat, din motivele ce succed.

A menționat că, activează în funcție de judecător din februarie 1993, ultima funcție deținută este de judecător al Curții de Apel Bălți, primind în temeiul art.32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, o pensie pentru vechimea în muncă în mărime de 80% din salariul judecătorului Curții de Apel Bălți, în cuantum de XXXXX de lei, stabilită conform deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale din 01 aprilie 2012, recalculată în anul 2014.

Din 01 iulie 2014, pensia i-a fost recalculată în mărime de XXXXX de lei, reieșind din salariul de funcție de XXXXX de lei, care i se achită în mărimea menționată până în prezent.

Începând cu anul 2015, salariul său de funcție de judecător al Curții de Apel Bălți a constituit XXXXX de lei; în anul 2016 – XXXXX de lei; anul 2017 – XXXXX de lei; perioada 2018 – 01 decembrie 2018 – XXXXX de lei; 01 decembrie 2018 – până în prezent – XXXXX de lei.

A subliniat că, Casa Națională de Asigurări Sociale nu contestă salariul său de funcție și nici stagiul de muncă invocat.

De altfel, cadrul legal care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor este Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

Prin Hotărârea nr.27 din 20 decembrie 2011 a Curții Constituționale a fost declarat neconstituțional art.46¹ din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și art.32 din Legea cu privire la statutul judecătorilor, iar prin Legea nr.60 din 04 aprilie 2014, aceste norme au fost abrogate.

Legea nr.60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 16 mai 2014, la art.I, a stabilit pentru art.32 - *Asigurarea cu pensie*, din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, următorul conținut: „(1) *Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.* (2) *Prevederile*

alin.(1) se aplică și judecătorilor care au activat în instanțele internaționale, luându-se în calcul salariul mediu lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție... ”.

Reieșind din prevederile art.32 din Legea nr.544/1995, pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără limitări, și fără ca legiuitorul să facă diferență între salariul lunar al judecătorului în exercițiu.

La adoptarea legii menționate, legiuitorul s-a ghidat de Hotărârea nr.4 din 27 ianuarie 2000 a Curții Constituționale, prin care s-a reținut că la elaborarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de diminua protecția juridică a statutului judecătorului întru respectarea principiului drepturilor dobândite anterior în mod licit.

Potrivit Hotărârii nr.27 din 20 decembrie 2011 a Curții Constituționale denotă că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art.46 din Constituție și respectiv art.1 din Protocolul 1 la CEDO, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoarea economică.

În viziunea reclamantului, în cazul său, recalcularea pensiei urmează să aibă loc reieșind din cuantumul dreptului patrimonial dobândit și anume, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului Curții de Apel Bălți, în exercițiu, fără limitări.

Consideră că, prevederile legii cuprinse în art.III din Legea nr.60/2014 potrivit căroră, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi aplicată în coroborare cu art.31 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care a suferit modificări prin Legea nr.60 din 04 aprilie 2014, care stabilește că, pensia judecătorului se calculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

A remarcat că, art.III din Legea nr.60/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nu se atribuie la legea cu privire la statutul judecătorului, legiuitorul omițând să indice care lege a fost modificată prin această normă de drept.

Reținând principiul de bază consfințit în Hotărârea nr.27 din 20 decembrie 2011 a Curții Constituționale potrivit căroră, asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin cate juridice speciale unitare și obligatorii care sunt Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr.156/1998 privind sistemul public cu pensii, reclamantul a considerat că, art.III din Legea nr.60/2014 nu poate fi aplicat separat.

Or, la data intrării în vigoare a art.III din Legea nr.60/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, era deja beneficiar de pensie în mărime de 80% din salariul judecătorului în exercițiu. Norma dată de drept nu are efect retroactiv, deoarece obținuse un „bun” în sensul art.1 din Protocolul 1 al CEDO.

Afară de aceasta, în Hotărârea nr.52 din 27 iunie 2017 a Curții Constituționale s-a accentuat că noile prevederi legale se vor aplica doar pentru viitor, fără a aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

Tratarea în alt mod prevederile legale în baza căroră judecătorii aflați în funcție au dreptul de a primi pensie în raport cu salariul lunar al judecătorului în funcție, ar contraveni Constituției și Protocolului 1 al CEDO, precum și diminuarea cuantumului pensiei judecătorilor stabilite în modul prevăzut de lege, contravin art.6, 16, 47, 54, 116 din Constituție, principiilor fundamentale despre independența organelor juridice

consfințite în rezoluția Adunării generale a ONU nr.40, 146 și Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, conform căruia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât mai apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

În contextul enunțat, Corolevschi Dumitru a solicitat admiterea acțiunii și anularea refuzului nr.C-2154/20 din 19 octombrie 2020; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i calculeze și să-i achite diferența de pensie pentru perioada 01 aprilie 2015 – 14 octombrie 2020, formată din mărimea pensiei calculate din salariul lunar al judecătorului în exercițiu și pensia achitată efectiv; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia începând cu 14 octombrie 2020 și pe viitor în corespundere cu prevederile art.32 alin.(1) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului în exercițiu.

Prin hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de Corolevschi Dumitru. S-a anulat decizia (refuzul) de recalculare a pensiei nr.C-2154/20 din 19 octombrie 2020 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a calcula și de a achita lui Corolevschi Dumitru pensia, începând cu 01 aprilie 2015, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului în exercițiu, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995.

La 01 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 29 august 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Corolevschi Dumitru.

Prin decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluția de admitere a acțiunii depuse de Dumitru Corolevschi prin faptul că, în privința reclamantului urmează a fi aplicate în continuare dispozițiile art.32 din Legea cu privire la statutul judecătorului în redacția de până la 16.05.2014, dispoziții care au instituit dreptul la recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului judecătorului în exercițiu și au efect ultra activ. Or, la examinarea cererii depuse de Dumitru Corolevschi, la 19 octombrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat corect raportul juridic în cauză, și a interpretat eronat prevederile legale, circumstanțe, care în esență, au generat aplicarea eronată a prevederilor care reglementează raporturile juridice legate de stabilirea și recalcularea pensiei, ținându-se cont de majorarea generală a salariului judecătorului în exercițiu, iar în așa fel, fiindu-i încălcat dreptul de proprietate (pensie) al lui Dumitru Corolevschi, dobândit anterior legal, prin aplicarea obligatorie pentru judecători a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al judecătorului în funcție.

Instanțele de judecată nu au reținut argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, temei de recalculare a pensiei lui Dumitru Corolevschi după data de 16 mai 2014, nu există, odată ce au fost abrogate prevederile art.32 din Legea nr.544/1995, care admiteau recalcularea pensiei judecătorului, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu sau modificării/creșterii salariului odată cu numirea acestuia în

altă funcție superioară celei deținute. Or, Dumitru Corolevschii a dobândit dreptul la pensie anterior operării modificărilor și completărilor vizate, iar o lege ulterioară, nu poate diminua conținutul unui drept dobândit anterior, în caz contrar, o eventuală respingere a pretențiilor ar încălca dreptul lui Dumitru Corolevschii de a avea un „bun” în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și la o „așteptare legitimă” că plățile legate de pensia pentru vechimea în muncă îi vor fi plătite.

Nu au fost reținute argumentele CNAS, care a făcut trimitere la prevederile art.III din Legea nr.60 din 04 aprilie 2014 și explicațiile ale Ministerului Justiției expuse în scrisoarea nr.03/3250 din 03 aprilie 2015, la acest aspect, instanțele de judecată concluzionând că, normele respective nu produc potrivit art.6 din Codul civil, efect retroactiv în raport cu dreptul lui Corolevschi Dumitru, survenit anterior intrării în vigoare a normelor invocate de CNAS, iar opinia Ministerului Justiție nu poate constitui temei de anulare a dreptului dobândit de petiționar în contextul normelor citate și a concluziilor expuse ale Curții Constituționale. Or, aplicabile speței sunt garanțiile specificate supra oferite de lege reclamantului, astfel încât interpretarea referitoare la aplicabilitatea în privința acestuia în temeiul art.6 din Codul civil a noilor reglementări.

Instanțele de judecată au rezumat că, Dumitru Corolevschi este îndreptățit de a beneficia de pensia stabilită în corespundere cu normele indicate, drept ce se răsfrânge și asupra recalculării acesteia în modul indicat, astfel, încât, refuzul CNAS de a realiza acest drept, este ilicit.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele CNAS precum că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.60/2014, legea nu mai prevede recalcularea pensiei judecătorului în exercițiul funcției, prin urmare relațiile beneficiarului de pensie în raport cu Casa Națională de Asigurări Sociale, cad sub guvernarea legii noi, deoarece sunt relații în curs de realizare și urmează să fie guvernate de legile în vigoare la momentul realizării. Or, instanța de fond just a reținut că, potrivit Legii nr.290 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, pct.II prevede că, judecătorul are dreptul la pensie în condițiile Legii nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, iar art. 33 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, ce prevede că, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

La 21 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la 18 august 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea integrală a deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite.

Recurenta a indicat că, conform documentelor din dosarul de pensionare, Dumitriu Corolevschi, începând cu 05 ianuarie 2012, este beneficiar de pensie pentru vechime în

muncă ca judecător, calculată în mărime de 80% față de salariu funcției de judecător din cadrul curții de apel, funcție deținută la momentul stabilirii pensiei.

A menționat că, Dumitru Corolevschi beneficiază de pensie pentru vechime în muncă ca judecător și în același timp continuă să activeze în funcție de judecător în cadrul Curții de Apel Bălți.

Potrivit art.32 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, în vigoare din 16 mai 2014, pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu. Până la intrare în vigoare a Legii nr.60/2014, 16 mai 2014, CNAS a recalculat pensiile pentru vechime în muncă conform legislației în vigoare.

La 16 mai 2014, a intrat în vigoare Legea nr.60/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care a fost modificată și completată Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului. În special, au fost modificate reglementările legale care prevăd asigurarea cu pensii a judecătorilor (celor aflați în demisie, cât și celor ce se află în exercițiul funcției).

Cu trimitere la art.III din Legea nr.60/2014, CNAS a indicat că, conformându-se cu prevederile legale, începând cu 16 mai 2014, nu mai recalculează pensiile pentru vechimea în muncă a judecătorilor aflați în exercițiul funcției, or, aceste norme se aplică în privința judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă. Mai mult, în scrisoarea nr.03/3250 din 04 aprilie 2015, Ministerul Justiției și-a expus opinia la acest capitol.

Recurenta consideră eronată concluzia instanței de apel precum că, art.III din Legea nr.60/2014 nu se atribuie la Legea nr.544/1995, întrucât legiuitorul s-a referit concret anume la acest tip de funcționari de stat – judecători, activitatea cărora este reglementată de Legea cu privire la statutul judecătorului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În conjunctura completul de judecată al Curții Supreme de Justiție la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 martie 2023, în ședință publică (f.d.94).

Actele cauzei atestă date că Curtea de Apel Chișinău a notificat copia dispozitivului deciziei instanței de apel la 10 martie 2023, la adresa electronică a Casei Naționale de Asigurări Sociale (f.d.110).

Totodată, din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel la 19 iulie 2023 a notificat, la adresa electronică a Casei Naționale de Asigurări Sociale copia deciziei integrale din 01 martie 2023, (f.d.116).

Astfel, recursul inițial și motivat, depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost efectuat cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023).

La 07 septembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Corolevschi Dumitru copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, cu toate acestea, Corolevschi Dumitru nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință (f.d.122).

Examinând temeiurile invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată remarcă că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă